

A léprigó (*Turdus viscivorus*) első urbanizált költése Budapesten

Nyugat-Európa, és különösen Anglia nagyvárosi parkjainak régóta közönséges faja a léprigó (*Cramp, 1992*). Hazánkban azonban csak a középhegységeken, illetve az Alföld néhány pontján költ elszórtan. Elsősorban a természetközeli, vagy csak erdészeti-mezőgazdasági tevékenység által befolyásolt élőhelyeken fészkel, kedveli a magas facsoportokkal tarkított legelőket, irtásréteket. 1972-ből ismert egy költése Zirc területéről, de ez a költés talán Zirc város „erdei habitat” jellegét tükrözi (Magas-Bakony, Zirci Arborétum) (*Bankovics, 1984*). A léprigó mindenesetre nem jellemző tagja a hazai urbanizált madárfaunának (*Sasvári, 1984*).

2002 áprilisában Budapesten, az Új Köztemetőben fészekanyagot gyűjtő léprigót figyeltem meg. A temető központi útvonalán kialakított körforgalom által körülhatárolt gyepből a madár hamarosan egy közeli fára szállt, ahol jól látszott a törzs fő elágazásában, 2-2,5 m magasan épülő fészke. Június 13-án ugyanitt egy léprigó táplálékot keresett a fűben. A madár csőrébe gyűjtötte a rovarokat, majd a tőlem négy méterre meglapuló másik madárhoz ugrált, és megetette. Közelebb léptem, ekkor a közvetlenül kiröpülés utáni, fiatal léprigó nehézkesen felszállt a legközelebbi fára.

Ez a költés nem emlékeztet a hazánkban eddig ismert léprigóköltésekre, inkább a nyugat-európai urbanizált léprigók néhány viselkedési jellegzetességét mutatja. Noha a köztemető hatalmas park, és egyes részei elhagyatott, ember nem járta gyep, bozót vagy erdőség jellegűek, a madár a temető legforgalmasabb útvonala mellett, közvetlenül út menti fán, viszonylag alacsonyan költött. A rigó nem a többé-kevésbé természetes jellegű növényzet-

ben, hanem a fűnyírással kialakított gyeppen mozgott, itt gyűjtött fészekanyagot és itt táplálkozott. Végül szokatlan volt az emberek és autók iránti bizalmassága, ezeket néhány méterre bevárta, ami nagyjából a belvárosi feketeterigók viselkedésének megfelelő távolság.

A fajnak ez a hazánkban ismert első, kifejezetten urbanizált költése. Elképzelhető, hogy a jövőben Magyarországon is kialakul majd egy nagyvárosi környezetben fészkelő léprigó-állomány, és ebben az esetben fontos volna ennek kialakulását és terjedését már a kezdetektől folyamatosan nyomon követni.

Irodalom

- Bankovics A. (1984):* Léprigó. In: Haraszthy L. (ed.): Magyarország fészkelő madarai. Natura, Budapest, p. 162–163.
- Cramp, S. (ed) (1992):* The Handbook of the birds of Europe the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Volume VI. Warblers. Oxford University Press, Oxford, 728 p.
- Sasvári L. (1984):* Bird abundance and species diversity in the parks and squares of Budapest. *Folia Zoologica* **33**, p. 249–262.

First urbanised breeding of Mistle Thrush (*Turdus viscivorus*) in Budapest

Mistle Thrush has long been an usual breeding bird in the parks of Western Europe and Britain in particular (*Cramp, 1992*). In Hungary, however, Mistle Thrush is a scarce breeding bird in the mountains and a few isolated patches in the plains. It breeds either in natural habitats or in fields impacted by forestry or agriculture, prefers mosaics of grass and

wood fragments. In 1972 there was a successful breeding in the town of Zirc, but this breeding appears to indicate the “natural habitat” character of the town which is situated in the High-Bakony hills and has a huge arboretum in the centre (*Bankovics, 1984*). Apart from this single breeding observed three decades before, Mistle Thrush is not known from the urbanised breeding avifauna in Hungary (*Sasvári, 1984*).

In April, 2002, I observed a Mistle Thrush collecting nest material in the New Public Cemetery of Budapest. The bird was seen in the grass few meters from the main road of the cemetery, and soon it flew into the nearby tree directly to a nest under construction situated at 2-2.5 meters height. On June 13, I observed a foraging Mistle Thrush on the same place. The bird was collecting prey items into the bill, and soon it moved to a juvenile individual hiding at 4 meters distance from me, and fed it. When I moved closer, the adult bird took wing, while the fledged juvenile bird struggled itself up into the nearest tree.

This breeding does not resemble typical Mistle Thrush breedings in Hungary, rather it shows similarities to the behaviour of West European urbanised Mistle Thrushes. Although the New Public Cemetery is the largest park of Budapest with huge, relatively undisturbed grasses, bushes and woods, this nest was built near the main road of the cemetery at a relatively low height. The thrush was not observed in the more-or-less natural vegetation of the remote areas, rather it collected both nest materials and prey items in the managed (cut and watered) grass. It was rather tame in relation to humans and vehicles, kept only a distance of few meters that is comparable to the behaviour of urbanised Blackbirds (*Turdus merula*) of the city.

This is the first known urbanised breeding of this species in Hungary. Presuming that Mistle Thrush will develop an urbanised population in the future in Hungary, it would be interesting to monitor this process continuously right from the beginning.

References

- Bankovics A. (1984):* Léprigó. In: *Haraszthy L. (ed.):* Magyarország fészkelő madarai. Natura, Budapest, p. 162–163.
- Cramp, S. (ed) (1992):* The Handbook of the birds of Europe the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Volume VI. Warblers. Oxford University Press, Oxford, 728 p.
- Sasvári L. (1984):* Bird abundance and species diversity in the parks and squares of Budapest. *Folia Zoologica* **33**, p. 249–262.

Lajos Rózsa